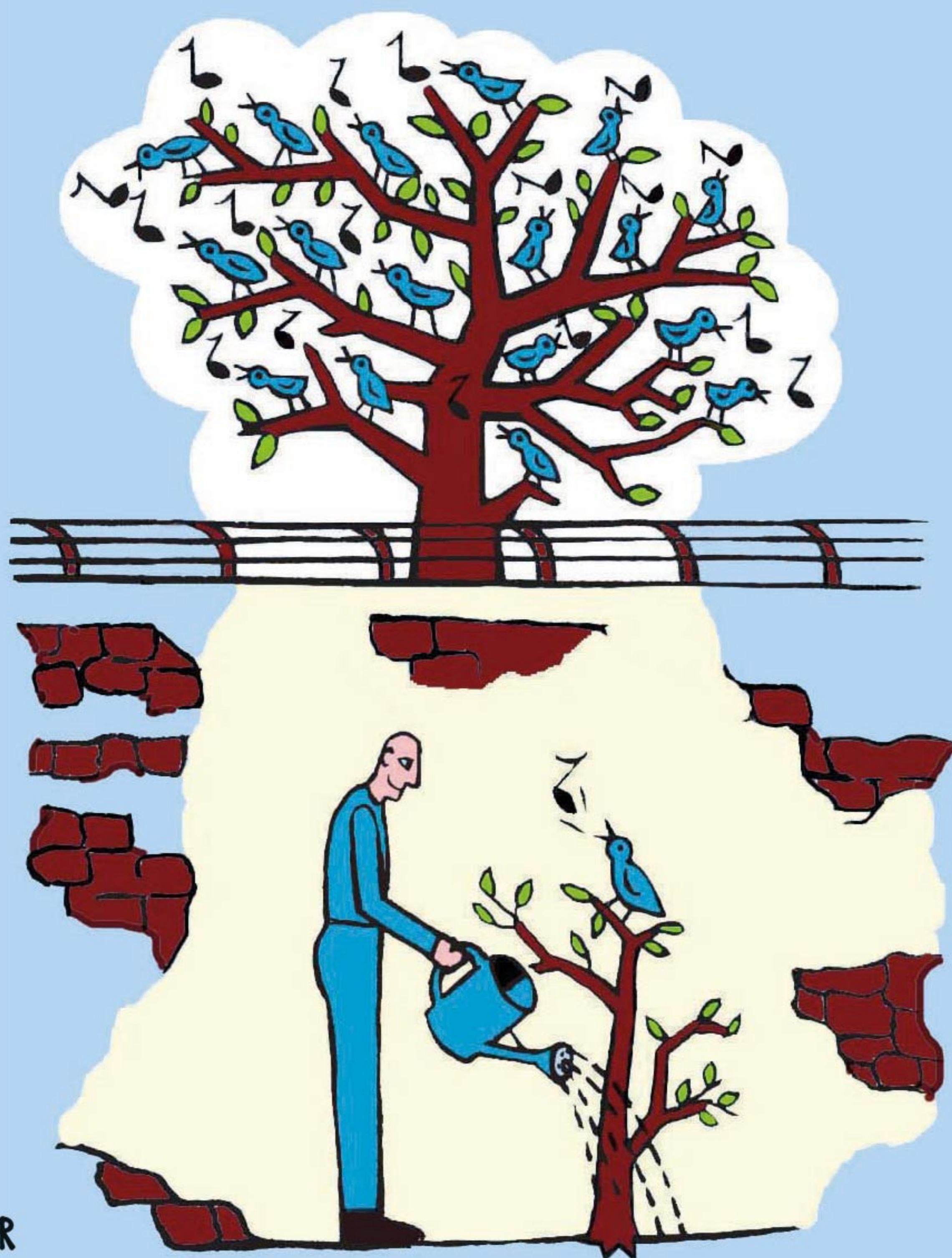

Aleš Palán

Rady pánu Bohu,
jak vylepšit svět

ilustrace Jan Hrubý

PROSTOR

Aleš Palán
Rady pánu Bohu, jak vylepšit svět

PROSTOR

Aleš Palán
Rady pánu Bohu,
jak vylepšit svět

ilustrace Jan Hrubý

© Aleš Palán, 2020
© PROSTOR, 2020
Illustrations © Jan Hrubý, 2020

ISBN 978-80-7260-449-4

Evě

Milý pane Bože, já myslím, že se shodneme. Když se podívám kolem sebe a ty shlédneš dolů, nebo jakým směrem to k nám vlastně máš, bude nám oběma jasné, že tenhle svět se ti povedl. Opravdu. Nevím, jak je to na jiných planetách, které jsi stvořil nebo na nich právě makáš, ale tady je to super.

Slunce se každodenně a každoročně ochotně vrací, vítr fouká a rybízy dozrávají, mladí se bezhlavě zamilovávají a děti rostou, aniž by se o to snažily...

Výčet úspěchů by mohl být nekončící nebo alespoň sáhodlouhý. Ani v tom nejstručnějším seznamu však nesmí chybět jedna naše roztodivná schopnost, kterou jsme po tobě podědili. Ne, není to potřeba se sedmý den natáhnout někde u vody a otevřít si pivo. Je to svobodná vůle.

Díky ní nejsi na všechno sám. S vývojem jsme ti mohli trochu pomoci. Třeba modifikovaná rajčata. Do nich jsme k tvému vitamínu B leccos zajímavého invenčně přidali. A pak jsou tu záležitosti, které jsme stvořili úplně sami, tak říkajíc z ničeho, bez předlohy. Vynalezli jsme třeba trhaviny – takové, které boří

zdi, vztahy, klenbu vlastní osobnosti. Patent máme i na nenávisť či genocidu.

Já vím, Nebeský pane, zodpovědnost za tohle leží na nás. Některé věci se nám prostě trochu vymkly z rukou, trochu dost. Z toho se nedá vylhat ani tím, že jsme poslouchali cizí rozkazy. Spíš se obávám, že jsme je pořádně neposlouchali. Tedy ty tvoje.

I tak jsi v tom ale namočený s námi. Tu svobodnou vůli máme přece od tebe. Nemůžeš říct, Vševědoucí, že jsi nevěděl, co všechno s ní jednou spácháme. Neznalost neomlouvá a tobě by taková výmluva u žádného soudu neprošla. Nikdo by ti totiž nevěřil, že jsi to netušil – ani ti, kdo v tebe nevěří.

Aby mi bylo rozuměno: v žádném případě nenačnu, že bychom pro tebe chystali nějaký tribunál. To rozhodně ne. Myslím, že se dohodneme po dobrém.

Beru to tak, že sis sedmý den prostě jen dáchnul a pak ses věnoval svým koníčkům. Jako jeden z tvých výtvorů bych tě ale nyní rád požádal, abys na chvíli odložil své sbírky (děsně by mě zajímalo, co sbírá Bůh – komety jako někdo krabičky od sirek?) a pohlédl opět na nás. Přišel čas, kdy už nestačí ta pověstná politika nezasahování, kdy je třeba sem tam nějaká intervence. Starý barák je třeba vyspravit. To není stížnost na zedníky nebo reklamace celého projektu (svět bychom mohli reklamovat stejně zase jen u tebe, a ani nevím, kdy máš úřední hodiny).

Je to zkrátka jen vědomí existence času, povětrnosti a únavy materiálu, toho lidského zejména.

Ve škole mi říkali: „Je to velmi dobré, ale máš na víc. Příště ať je to ještě lepší.“ Říkali mi to zhruba do poloviny druhé třídy a pak mi učitelky povídaly úplně jiné věci, to ale teď nechme stranou.

I ty máš, Hospodine, na víc. Odpusť, že to tak říkám, pořád je to za jedna, ale když tomu dáš trochu péče, mohla by to být jednička podtržená.

Ještě že mě máš. Poradím ti, jak na to.

Praha, leden 2020

Body za brblání

Představuji si, co se dělo v jeskyni, když náš chlupatý prapředek přinesl domů oheň. Když ho „vynalezl“, zkrotil a naučil se ho udržovat, snad i rozněcovat. Nadšení? Nekončící radost nad tím epochálním zlepšovákem? Večírek s mamutími steaky na oslavu? Neřekl bych.

Spíš bych si tipl, že ohnivákova pražena prohlásila, že to divně kouří a načichnou tím sobolí kůže, možná dokonce i pazourek. Vynálezceova pramatka se zase vyděsila, že do toho můžou sáhnout děti, které, jak známo, ještě nemají mozkovnu náležitě vyvinutou. A jeho pravěký otec? Ten se zamračil: „A kdo to bude, hochu, žít? To už nebudeš nahánět zvěř, ale pořád jen chodit pro dřevo? Říkáš, že si maso opečeme, fajn. Ale asi ti, mladíku, nedošlo, že takhle žádné maso ani mít nebudeme.“

Odhaduji tedy, že se v té jeskyni dost brblalo.

A pokud byla tou, kdo oheň přinesla, nějaká pražena, bylo to asi ještě horší. To si představovat snad raději ani nechci. Kdo ví, jestli oheň nemusel být tímto způsobem „vynalezen“ hned několikrát, jak ho to brblání vždycky uhasilo.

Brbláme rádi a dobře. Jsme v tom mistry, je to takový náš koníček, možná vůbec nejrozšířenější. Kam se hrabou zahrádkáři. Škoda, že tahle disciplína ještě není na olympiádě. Češi by pravidelně vozili medaile – v družstvech určitě.

Laskavý Bože, brblání škodí, ale soudím, že i kdyby to bylo napsané na všech nárožích a křižovatkách lesních cest, stejně by nás to od tohoto zlovyku neodradilo. Podobně jako náruživého kuřáka neodradí varování ministra zdravotnictví na krabičce cigaret. K regulaci brblání bychom ale mohli využít opatření z jiné oblasti, konkrétně z dopravy. Za brblání bychom prostě dostávali trestné body podobně jako řidiči za přestupky. Body by mohli evidovat třeba andělé strážní, snad by to při vši té práci, co s námi mají, ještě zvládli. A kdyby ne, jistě ti, Bože, nemusím připomínat, že jsi vševědoucí.

Kdo by těch bodů sesbíral za týden, maximálně za měsíc (delší lhůtu bych nám brblajícím asi nenechával) nad limit, musel by se dostavit na Boží kancelář a dělat zkoušky. Z čeho by byly? Přece z radosti ze života. A byly by celkem náročné. Člověk by se musel hodně snažit, aby vůbec prolezl.

Řidičák mám přes třicet let, jezdím bez karambolů a docela dost, ale kdybych měl dělat řidičské zkoušky znovu, zapotil bych se. Všechny ty limity, vzdálenosti, zatížení přívěsných vozíků... To vše bych se musel doučit. Raději si proto dávám na přestupky majzla. Podobně by se takovému přezkumu pokoušeli vyhnout i brblající. Nevystačili by totiž před nebeskou komisí se slušností, vlídností a empatií, to všechno by museli prokázat také, ale navíc by museli přidat pořádnou dávku čiré radosti.

Představuji si, že je pátek a milý brblající (třeba já) má nastřádáno tolik bodů, že kdyby přidal ještě jeden dva, u nedělního součtu neprojde. Třeba by začal brblat sám na sebe, jaký je vlastně neruda a morous. A to by byl pro člověka velký krok dopředu. Možná ne tak velký jako ten oheň, ale i tak by stál za pozornost. Už jen proto, že by potom ty nově vznikající ohýnky druhých nedusil.

Prst tety Kateřiny

Můj druhý návrh na vylepšení světa je velmi jednoduchý. Chtěl bych být v něčem jako moje teta Kateřina.

Nechci se po ní opičit ve všem. Teta, šlo vlastně o pratetu, byla tak trochu negramotná. Držela v ruce noviny, a aby zmátla okolí, nahlas z nich předčítala. Měla totiž sloní paměť a mohla citovat pasáže z večerních zpráv v televizi. Její synovec, můj strýc, tvrdil, že někdy při „čtení“ držela ty noviny vzhůru nohama...

Kateřina se narodila na začátku 20. století v rodině malého hospodáře. Když měla chodit do školy, byla světová válka, ta první. Moc toho tedy do školy nenachodila, ale ke škodě jí to nebylo – zejména v tom rysu, který bych tak rád, milý Všemohoucí, měl i já.

Mohlo mi být sotva deset. Seli jsme v Humpolci na zahradě mrkev. Mým úkolem bylo svírat v pěsti

semínka a do důlku, který teta v záhoně vyhloubila, jich vždy pár upustit. Teta neměla nebo nepoužívala sázecí kolík, ani si neuřízla klacík a deseticentimetrovou jamku hloubila zkrátka prstem, ukazovákem pravé ruky. Šlo nám to skvěle: teta zavrtala prst do prsti, pomlela jím, vytáhla ho, já tam nasypal pár mrkvových semínek a přihrnul zeminu zpět. Další dírka.

Udělalí jsme dva tři řádky, když to přišlo. Teta zase vnořila do země ukazovák, dělala to svižně a silou, ale byl tam kámen! Slyšel jsem, jak to křuplo. Kateřina vytáhla ven ohnutý prst, byl evidentně zlomený, ale kost nekoukala. Teta si ho se zájmem prohlédla a usoudila, že na to stačíme sami (tak jako na všechno) a že nejlepší bude sulfatiazolová mast (tak jako na všechno). Došel jsem, opravdu došel – když jsem se rozběhl, napomenula mě, ať nelítám jako třeštidlo – pro zázračnou mast do kůlny. Ona si zatím uřízla dva klacíky z olše. Provázek měla vždycky v pracovní zástěře. „Tady to podrž, utáhni to, ještě, no vidíš, a máme hotovo,“ dirigovala mě. Opravdu, měli jsme hotovo. Přírodní dlaha spolu s tou kafrovou mastí, podpořenou neochvějným přesvědčením o dobrém konci, byla skutečně tou nejlepší medicínou. Prst velmi pěkně srostl sám, jen na něm zůstal malý památeční hrbolek.

Pointa je ovšem jinde: ten záhon jsme tenkrát doseli! Teta Kateřina se přitom nevydala hledat

plastový sázecí kolík, ani z olše neuřízla silnější větvičku, kterou by si pomohla. Všechny zbývající důlky vyhloubila opět prstem, ukazovákem druhé ruky.

Taková to byla žena! Rád bych to měl po ní, Bože. Co říkáš? Šlo by to? Myslím ostatně, že každý z nás by si mohl od někoho vypůjčit určitou vlastnost. Doufám, že všichni máme nějakou tu svou tetu Kateřinu. Já naštěstí ano.